

NEMES NAGY
ÁGNES

Az aranyecset
és más mesék

GYEREKVERSEK
NAGYOBBAKNAK

MÓRA

Szabó Imola Julianna
rajzaival

NEMES NAGY
ÁGNES

*Az aranyecset
és más mesék*

GYEREKVERSEK NAGYOBBAKNAK

MÓRA KÖNYVKIADÓ

A könyv megjelenését támogatta a

Nemzeti Kulturális Alap

Szerkesztette és a szöveget gondozta

Ferencz Győző

Minden jog fenntartva!

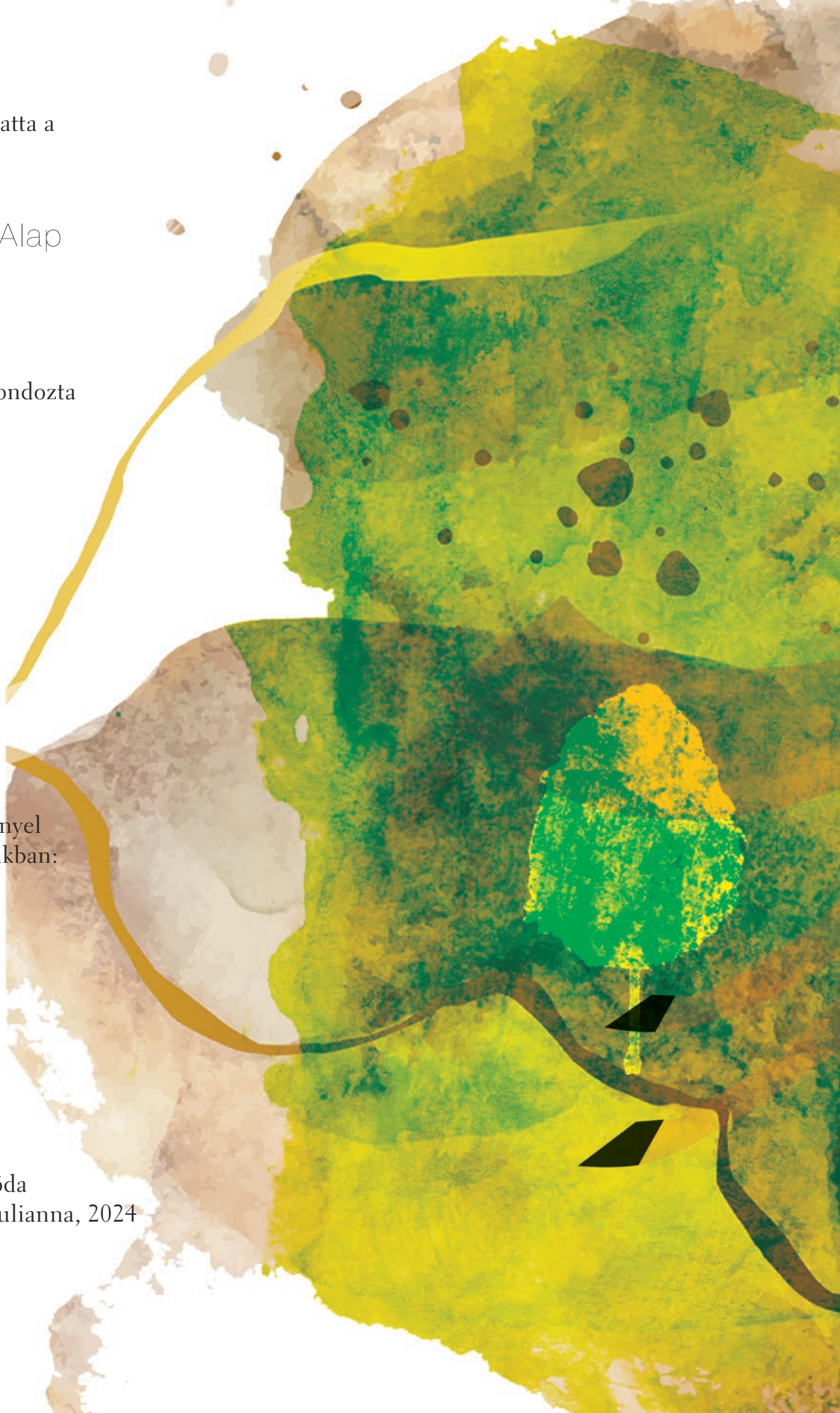
A kiadó könyveit kedvezményrel
megrendelheti webáruházunkban:

www.mora.hu

© Nemes Nagy Ágnes jogutóda
Illusztráció © Szabó Imola Julianna, 2024

© Ferencz Győző, 2024

© Móra Könyvkiadó, 2024

AZ ARANYECSET

AZ ÓRIÁS ZSEBKENDŐJE

Élt egyszer régen, valahol az Óriás-hegy alatt, egy ember meg egy asszony. Szegények voltak, a kunyhójuk alig volt nagyobb egy vakondtúrásnál, de ők azt se bánták – csak lett volna gyermekük. Hanem bizony gyerek az nem volt. Addig-addig búslakodtak, emésztették magukat, míg egy napon azt mondta az ember:

– Én fölmegek az óriáshoz tanácsot kérni.

6

Megijedt erre az asszony, de nem szólt, csak lehajtotta a fejét úgy, hogy még a szép, fekete kontya is félrebillent, aztán süttött útipogácsát, föltarisnyázta az urát, s útra bocsátotta.

Az meg ment, ment, fölfelé a hegyoldalon. Szép volt az út eleinte, a rét csupa de csupa kikerics, mintha lila tóban gázolna bokáig – mert éppen ősze felé járt az idő. Bizony az ember le is hajolt volna virágot szedni, ha nem röstellte volna az efféle haszontalanságot. Egy maroknyi akáclevelet leszakított azért, amint ment át a ligeten, zsebébe gyúrte, egyet pedig a szájára tett, s azon át zümmögött, rezegtetett valami nótát.

Ment egy nap fölfelé, ment másnap; addigra elmaradt az akác, elmaradt a kikerics. Nem volt más, csak fenyő, mindenütt csak fenyő – azután az se.

Harmadnapra leesett a hó. Először csak ritkán hullott, nagy, tenyérynyi pelyhekben, azután sűrűn, mintha fehér cérnával varrnák össze az eget a földdel. Sötét lett, fehér sötét; az ember az orráig se látott.

Egyszerre csak ott állt előtte három medve. Olyan hirtelen-váratlan, mintha a hóesésből születtek volna. Nagy, szürke medve volt mind a három, hátukon, vállukon úgy állt a hó, mint a fehér köpeny. Két lábra ágaskodtak, úgy nézték az embert. Az meg úgy megijedt, hogy térdre bukott – nem is tudta, milyen okosan cselekszik. Mert aztán elnyúlt a hóban, meghemperedett benne, s úgy maradt. A három medve megint csak közelebb jött, ott álltak szorosán az ember mellett, és nézték.

– Ember – mondta az egyik.

– Holt ember – mondta a másik.

– Medve – mondta a harmadik.

– Medve?! – mordult föl az első. – Miért volna ez medve?

– Olyan, mint mi. Szürke és fehér. Kismedve.

– Kismedve az eszed tokja! – bömbölte az első. Ezen aztán elkezdtek veszekedni, hempergették az embert le-föl a hóban (csak úgy recsegett a bordája), aztán az első oda-csapott egyet a harmadik füle közé – a másik alig bírta őket szétválasztani. Szóval nem tudtak megegyezni sehogy sem. Nagy nehezen elcammogtak végre, de még messziről is hallatszott, amint föl-fölhördült az első:

– KISMEDVE! MÉGHOGY KISMEDVE!

Örült az ember, örült és lapult, aztán gyorsan, óvatosan kúszott tovább. Még jobban örült, amikor egyszerre csak fölszakadt a felhő, kisütött a nap, így végig látta a temédek nagy hegyoldalt, s figyelhette a földön a medvenyomot – hogy azt aztán elkerülje. De bizony ez volt a baj. Mert egyszer hirtelen úgy érezte, mintha hátulról megütötték volna, vagy mintha valami rettentő súly zuhant volna a bal vállára – és máris emelkedett, szállt fölfelé, útitarisznyája lebegett az oldalán.

Egy óriás saskeselyű tartotta a karmában. Elszédült az ember egy kis időre, csak csüngött a madár körme között, mint valami üres zsák, aztán kinyitotta a szemét – de gyorsan mindjárt be is csukta rémületében. Sziklák, hógörgetegek, szakadékok vonultak alattuk sebesen, mintha fagyott tenger fölött szállnának, néha egy-egy hullámszirt magasba csapott, kis híján elérte őket. Aztán elsimult a vidék, végeláthatatlan, ferde hómező fölött repültek, csak egy kis fekete állat futott, futott, körözött a havon szüntelen, mindig a nyomukban, az éles napsütésben. De nem volt az kis fekete állat – az árnyékuk volt.

Akkor lassacskán ereszkedni kezdett a saskeselyű. Hintáztatta magát jobbra-balra, mint egy fáról hulló levél; közel lehetett már a fészke. Az ember akkor elővette a hanzsárját. S mikor úgy gondolta, nincs messze a földtől, hirtelen lehasította a bal válláról a ruhát. A madár, hogy így váratlan elhagyta a terhe, megzökkent, felszökkent, az ember meg zuhant lefelé, bele a hóba, és mászott, kúszott, hempergőzött, ahogy csak erejétől telt, be egy sziklapárkány alá. Onnan leste a saskeselyűt. Az iszonyatosat vijjogott, s ott keringett, pörgött a feje fölött, óriás motollaszárnyával csapdosva a sziklát. Nem is mert az ember előbb elindulni, mint alkonyatkor. Akkorra már csönd volt, csak a hó világított. Ő meg ment, ment fölfelé egész éjszaka. Mennie is kellett, mert hideg volt, egyre hidegebb. Nem érezte már sem a lábát, sem a vállát. És mikor fölkelt a nap – óriás, rézszerű nap az egyik sziklahát mögül –, akkor se lett jobb. Mert melegített ugyan a napkorong, de úgy fénylett, úgy szikrázott a teméntelen havon, hogy az ember minduntalan a szeme elé kapta a kezét. Csak ment, ment a saját árnyéka nyomán – nem mozdult már semmi más a rettentő magasban –, de már az árnyékát se

nagyon látta. Tüzes karikák rajzoltak előtte, mintha milliomm kis napot látna kergetőzni szüntelen, aztán, amikor az utolsó kapaszkodóhoz ért, egyszerre lerogyott a hóba. Nem látott semmit.

– Hát most kell itt maradnom, a hóban-fagyban, amikor majdnem elértem a tetőre? – nyüglődött magában félig vakon az ember. Végigtapogatta szakadt lábbelijét, szét hasított köpenyét, aztán a zsebébe tévedt a keze. S kihúzott egy marék akáclevelet. Bizony, össze volt az már pöndörödve, de az ember szépen szétsimítgatta, megnyálazott közülük kettőt, s ráragasztotta a szemére. Hát, amint lassan kinyitotta a pilláját, mintha a szép zöld világosságtól megifjodott volna a szeme. Lassan-lassan elcsitulak a tűzkarikák, elhalványult a szikra-eső. Az ember fölkel, és kapaszkodott tovább.

8

Az óriás ott ült a hegytetőn. Látta ő már jönni az embert, látta messziről, de nem szólt. Az ember megállt előtte, meg is hajolt illendően, és nekifohászodott a mondókájának.

– Tanácsot kérnék tőled, óriás – kezdte, de az óriás mindjárt közbekiáltott.

– Micsodát? – bömbölte, de olyan erősen, mintha mennydörgés hasogatná a téli eget; a hegyek körben mind visszaverték a hangját, a sziklaöbölben megpendültek a jéglapok, mintha milliomm cintányér verődne össze egyszerre, s tizenkét lavina kezdett lefelé csúszni a hegyoldalon. Még tiszta szerencse, hogy az ember hóban állt térdig, így nem bukott fel rémületében. Állva maradt hát, s mikor a legkisebbke visszhang is elült, csak előlről kezdte:

– Tanácsot szeretnék, óriás.

– Úgy! Tanácsot. – Most nagyon halkán beszélt. – Persze, amikor minden kötél szakad, akkor hozzám szaladtok. De bezzeg máskor, amikor jól megy dolgotok, képpel se fordultok felém. Ötezer éve nem látogatott meg senki! Ötezer éve!

Már megint ordított. Az ember behúzta a fejét a válla közé, várta, míg elül a visszhang. Akkor megszólalt szép csöndesen:

– Már megbocsáss, óriás, de nem gondolod, hogy nagyon is messze találtál költözni? Nem valami barátságos hozzád járogatni.

Azzal elmondta, mi minden érte, amíg idáig eljutott. Elmesélte a három medvét, a saskeselyűt, és hogy kis híján megvakult a hómezőn. Az óriásnak tetszett a történet, nevetett rajta, de úgy hahotázott, hogy valóságos vihart kavart vele, annyira, hogy a nevetése szele kiemelintette az embert a hóból, és sodorta, sodorta lefelé a hegytetőről. Alig bírta megkapaszkodni egy sziklatarájban. Visszamászott megint csak a tetőre, de nem nagyon tudta fölélni ésszel, hogy mi ebben a nagy mulatság. Annál

kevésbé, mert most már az óriás egy szót sem szólt, csak ült, ült, és csak bámult valahová messzire.

Gondolt egyet az ember, lekanyarította válláról a tarisznyát, elővett egy pogácsát, és fölnyújtotta az óriásnak.

– Nézd csak, mit hoztam neked.

Az óriás fölcsippentette a pogácsát, rátette nagy, dimbes-dombos tenyerére, megnézte jobbról, megnézte balról.

– Ni! Pogácsa! – mondta, de valósággal rikkantotta. Aztán bekapta azt a kis falatot egy szempillantás alatt; úgy eltűnt a szakálla bozontja közt, mintha sose lett volna. De azért ízlett neki, mert közelebb hajtotta a fülét az emberhez.

– No, mondd hát, mit akarsz?

Erre az ember elmondta szépen, hogy gyermeket szeretnének, de nincsen. Az óriás elgondolkozott.

– Gyereket? Hm. Figyelj csak jól. Le kell menned a föld alá, a harmadik barlangba, ott el kell kérned a kulcsot. A többit majd meglátod.

– A föld alá? A föld alá kell mennem?

Az ember elszomorodott. Hát nem elég, hogy megmászta ezt a pogány-nagy hegyet?

– Ott ugye sok minden érheti az embert?

– Ott sok.

Hallgattak egy darabig. Az ember sóhajtott.

– De keserves tanácsot adtál, óriás! – mondta végül.

– Keserves? Ez keserves? Bár mehetnék én a föld alá! – mondta az óriás, és sóhajtott ő is, de akkorát, hogy a sóhajtása szele megint elsodorta az embert, megint majd levitte a hegytetőről, s újra csak egy sziklataréjban kellett megkapaszkodnia. Mire visszamászott, nagyon meggyűlt benne az indulat.

– Bolond vagy te, óriás – vágta oda. – Miért nem mehetsz a föld alá, ha olyan nagyon akarod?

– Mert engem nem érhet semmi baj – mondta az óriás, de addigra már sírt, zokogott, csak úgy ömlött a sok dinnye-nagy könnycsepp a szeméből. – Engem nem érhet soha, semmi baj. Én örökkéig élek – bömbölte, és rángatta elő a zsebkendőjét, hogy a könnyét szárogassa. De addigra már az ember messze járt. Belátta, hogy nincs több keresnivalója az óriásnál, és mászott lefelé minél hamarább a hegyoldalon. Csak a sziklaperemről kiabált vissza:

– Köszönöm a tanácsot! Isten áldjon!

TARTALOM

AZ ARANYECSET

Az óriás zsebkendője	6
Az öregember ajándéka	14
A ponty-király	20
A szerencsés falu	25
Majomka	31
Szádeli meg a földesúr	36
Rózsa-rózsa	42
Csata a hóban	47
A griffmadár és a baglyok	54
A császár vitorlása	64

CSILLAGSZÓRÓ	77
-------------------------------	-----------

FELICIÁN, AVAGY A TÖLGYFÁK TÁNCA	84
---	-----------

TARTOM A TENYEREMET	93
--------------------------------------	-----------

<i>Szerkesztői jegyzet . . . . .</i>	<i>94</i>
--------------------------------------	-----------